

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ГОРСКО СТОПАНСТВО И ДЪРВООБРАБОТВАНЕ „НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” – ВАРНА

Адрес: ул. Орех № 11, тел./ факс 052 500 937, e-mail: tehsilva@vizicomp.com,http://pggsd-varna.com/

Е Т И Ч Е Н К О Д Е К С

на работещите с ученици и техните семейства, и взаимоотношенията в колектива

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение. Това са правила за поведение, които следват общоприетите човешки и морални норми за поведение.

На основание чл.175, ал.1 от ЗПУО, влязал в сила от 01.08.2016г., настоящият Етичен кодекс е приет от представители на педагогическия съвет, Обществения съвет, Училищното настоятелство и Ученическия съвет по ред, определен в ПДУ.

Етичният кодекс е изготвен по достъпен и разбираем за учители, служители и ученици начин, и е поставен на училищното табло във фойето на гимназията. Публикуван е на интернет страницата на училището.

Етичният кодекс има за цел:

1. Да представи основните ценности и принципи, които работещите с учениците трябва да знаят и спазват в своята практика.
2. Да утвърди волята и стремежа на работещите с учениците за етичност в практическата им дейност.
3. Да насочва поведението и да подпомага работещите с учениците в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.
4. Да очертае моралните отговорности на работещите с учениците: към ученика, към семейството, помежду им и към обществото.

Раздел I

Общи положения

Чл.1 (1). Настоящият кодекс определя етичните правила за поведение на учителите, служителите и учениците в ПГГСД „Н. Хайтов“ – гр.Варна и има за цел да повиши общественото доверие в техния морал и професионализъм, както и да издигне престижа на гимназията.

(2). Настоящият кодекс има за цел да формира организационна култура, спомагаща за утвърждаване на доброто име на ПГГСД „Н. Хайтов“, както и да повишава общественото доверие в професионализма и морала на учителите и служителите.

Чл.2 (1). Дейността на учителите и служителите и се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, прозрачност, отговорност и отчетност.

(2). Всеки учител и служител е длъжен да изпълнява служебните си задължения, като:

- спазва действащото в Република България законодателство;
- осъществява действия, предлага и взема решения, водещи до елиминиране на произвола и до укрепване на доверието към културно-просветната институция;
- се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки, зачитайки правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация;
- следва поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, както при изпълнение на служебните си задължения, така и в своя обществен и личен живот;
- изпълнява възложените му функции и осъществява дейността си компетентно, обективно и добросъвестно като се стреми непрекъснато да подобрява работата си в интерес на ученици и колеги, и защитава интересите на училището.

Чл. 3 Работещите с учениците изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

- Детството е изключително важен период от живота на човека и всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
- На всеки ученик е гарантирано правото на:
  - свобода на изразяване на мнение;
  - свобода на мисълта, съвестта и религия;
  - формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.
- Всеки ученик има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
- Всеки ученик има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.
- Всеки ученик и семейството му заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.
- Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на ученика.
- Всеки ученик, попаднал в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.
- Учениците с изяви дарби се ползват от мерките за специална закрила.
- Работещите с учениците трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Раздел II **Взаимоотношения**

Настоящият раздел урежда отношенията по хоризонтала и вертикала между ученици, учители, служители, родители в различните взаимовръзки помежду им, а също и противодействие на каквито и да било форми на дискриминация.

1. Морални отговорности на учителя към ученика

Чл.4 Да зачита и защитава личното достойнство, правата и индивидуалността на всеки ученик.

Чл.5 Да създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на ученика.

Чл.6 Да подкрепя правото на ученика на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл.7 Да не участва в практики, които не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.

Чл.8 Да не участва в практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл.9 Да познава симптомите на насилие над ученика – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познава и спазва законите и процедурите, защитаващи ученика от насилие.

Чл.10 Да основава практиката на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всеки ученик.

Чл.11 Да разбира и уважава уникалността на всеки ученик.

Чл.12 Да се съобразява със специфичната уязвимост на всеки ученик.

Чл.13 Да създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на ученика.

Чл.14 Да подкрепя правото на ученика, на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес и да работи в най-добрия интерес на ученика.

Чл.15 Да не участва в практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл.16 Да познава симптомите на насилие над ученика – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познава и спазва законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл.17 При съмнение за малтретиране да уведомява органите за закрила на детето и да следи дали са предприети необходимите мерки.

Чл.18 Когато ни станат известни действия и ситуации, които заплашват здравето и сигурността на ученика, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите за закрила на детето.

Чл. 19 (1) При обучение от разстояние в електронна среда ученикът има посочено време, в което може да предостави на своя учител по предмет изпълнението на поставените задачи.

(2) В случай, че ученикът нарушава личното пространство на учителя следва да бъде предупреден за това, че няма право да го ангажира във време извън посоченото от учителя по предмет или излишно уговореното между двете страни.

(3) При положение, че тази практика бъде продължена от страна на ученика, следва да бъдат потърсени родителите и да бъде преустановена тази практика.

(4) Ако горепосоченото не даде положителен резултат, учениците могат да бъдат предложени за налагане на санкция, съобразно правилника за дейността на училището, а деянието следва да се третира като оказване на тормоз от страна на ученика към учителя.

2. Морални отговорности към семейството

Чл.20 Зачитане достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл.21 Информирание на семейството за всички решения, отнасящи се до ученика и когато е подходящо включване във вземането на такива решения.

Чл.22 Зачитане правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с ученика.

Чл.23 Информирание на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и стремеж към даване на възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не се позволява и да не се участва в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, об-разованието, развитието или благополучието на ученика.

Чл.24 Да не се използват отношения на учителите със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с ученика.

Чл.25 Да се осигури конфиденциалност на информацията и да се зачита правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато имаме основания да считаме, че благополучието на ученика е в риск.

Чл.26 Ангажиране с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за ученика може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.27 В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, да се работи открито, споделяйки наблюденията си за ученика, за да се помогнат всички включени страни да вземат информирано решение, като се прояви стриктно въздържание от вземане на страна в конфликта.

Чл.28 Осигуряване на достъп до ОРЕС за всеки ученик. Осигуряване на технически устройства за учениците, които не разполагат с такива и чиито родители нямат възможност да им осигурят. Същите се осигуряват за ученици, които отговарят на условията посочени в указанията на подкрепа „Равен достъп за образование в условията на кризи”.

Чл.29 При работа от разстояние в електронна среда, родителите и/или други лица имат право да присъстват, но нямат право да участват в учебен процес. При констатация за включване от

тяхна страна, учителят да подходи внимателно, професионално, като предупреди родителят за невъзможността му да участва в учебния процес. В случай, че това се налага да използва време извън учебния час. При оказване на натиск от страна на родителя към педагогическият специалист въпреки информирането за правата и задълженията му, педагогическият специалист да потърси училищният психолог, заместник директор, директор. На учителите следва да се осигури спокойна творческа среда за изпълнение на професионалните задължения. Родителите следва да получат адекватна, навременна и професионална помощ и съдействие от съответните ръководни органи в училище.

3. Морални отговорности към колегите

Чл.30 Изграждане и поддържане на отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност. Недопускане на поведение, което накърнява достойнството на отделната личност.

Чл.31 Обмен на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на ученика.

Чл. 32 Утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържат от действия, които биха уронили престижа на професията, и проява на нетърпимост към подобни действия.

Чл.33 Всеки член на колектива уважава мнението на колегите си и се съобразява с правото им на личен живот.

Чл. 34 Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на непосредствения ръководител.

Чл.35 Със своето лично поведение и чувство за отговорност служителят трябва да дава пример на другите служители, а служителите на ръководни длъжности и по отношение на подчинените си.

Чл. 36 При ОРЕС учителите следва стриктно да спазват седмичното си разписание и да не нарушават учебния процес на своите колеги. Класните ръководители да използват за съобщения времето на часа на класния ръководител и/или при спешна необходимост след като предварително е предупредил колегата си по предмет за необходимостта от съобщение в началото на учебния час.

4. Морални отговорности към обществото

Чл.37 Предоставяне на висококачествени програми и услуги, за които притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл.38 Създаване на сигурна обществена среда, в която ученикът да получава адекватни здравни грижи, възпитание и да живее без насилие.

Чл.39 Съдействие за повишаване степента на разбиране на учениците и техните нужди от обществото.

Чл.40 Популяризиране правата на учениците, както и повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 41 Подкрепа на законите и практиките, които подпомагат благополучието на учениците и семействата им, и противопоставяне на тези, които ги нарушават.

Раздел III

Професионално поведение

Чл. 42 Ръководството на ПГГСД „Н. Хайтов“, учителите и служителите проявяват висок професионализъм, безпристрастност и активност при провеждането на своята ежедневна дейност.

Чл. 43 При изпълнение на своите задължения се придържат към лоялно поведение и почтеност в действията си като създават увереност у ръководителя, чиято дейност подпомагат.

Чл.44 Учителите и служителите изпълняват задълженията си честно и безпристрастно.

Чл.45 Учителите и служителите изпълняват задълженията и функциите, вменени им с длъжностната характеристика и стриктно изпълняват актовете и заповедите на висшестоящите органи.

Чл.46 Учителите и служителите изпълняват законосъобразните нареждания на директора.

Чл.47 Учителите и служителите споделят открито и честно с директора проблемите, с които се сблъскват в своята работа, както и своите идеи и предложения за тяхното решаване.

Чл.48 Учителите и служителите следва да противодействат на корупционни прояви и на други неморални такива, които биха уронили престижа и доброто име на гимназията, опазват повереното им държавно имущество с грижата на добър стопанин и не допускат използването им за лични цели.

Чл.49 Учителите изпълняват професионално задълженията, установени за работа в електронна среда.

Чл. 50 Служителите подкрепят дейността на педагогическите специалисти като осигуряват при необходимост различни педагогически ресурси, налични в училище.

Чл. 51 Училищното ръководство осигурява необходимият непрекъснат, системен контрол за работа в електронна среда и при необходимост се намесва с необходимите мерки.

Раздел IV

Конфликт на интереси

Чл. 52 Учителите и служителите не допускат служебното положение да се ползва за осъществяване на лични или семейни интереси.

Раздел V

Лично поведение на учители и служители

Чл.53 (1) Учителите и служителите са длъжни да спазват поведение, съобразено със законите, с общоприетите морални норми и общочовешки ценности, както и да не уронват престижа на ПГГСД „Н. Хайтов“ и да пазят авторитета на институцията, която представляват.

(2) Учителят, служителят или работникът изпълняват добросъвестно трудовите си задължения при спазване на дадените им указания от висшестоящите органи.

(3) При работа от разстояние в електронна среда учителите са длъжни да се ръководят от вменените им задължения в правилника за дейността на училището.

Чл.54 (1) Учителите и служителите да се стремят да не предизвикват с поведението си конфликтни ситуации, а при възникването на такива да се стремят да ги преустановят или разрешат като запазват спокойствие, контролират емоциите и действията си, и не допускат участие в скандали и прояви, несъвместими с добрите нрави.

(2) При ОРЕС учителите да спазват морални и етични норми, да не влизат в пререкания с ученици и/или членове на техните семейства.

Чл.55 Учителите и служителите не могат да извършват дейности, забранени от закона, както и да получават приходи от забранени със закон дейности.

Чл.56 (1) Учителите и служителите придобиват и управляват личната си собственост по начин, който не поражда никакво съмнение за възползване от служебното си положение.

(2) От учителите и служителите се очаква да избягват сблъсъка между служебните си задължения и личните си интереси.

Чл.57 (1) Учителите и служителите се стремят да повишават своя професионализъм и квалификация, чрез придобиване на нови знания и умения, свързани с длъжността и се стараят да развиват собствения си потенциал и да постигат увеличаване ефективността и качеството на работата.

(2) Всеки един от учителите, служителите и работниците следва да извършва дейността си компетентно, добросъвестно и отговорно, като се стреми към непрекъснато усъвършенстване и повишаване на своята компетентност.

Раздел VI

Допълнителни разпоредби

Чл.58 Всички констатирани нарушения в настоящия кодекс се разглеждат от комисията по етика към ПГГСД „Н. Хайтов“ гр. Варна.

Чл.59 Комисията по етика се състои от:

Председател: Мая Рогашка

Членове:

1. Петя Георгиева
2. Христина Михалева
3. Стефка Стойкова
4. инж. Михаил Стаменов
5. Милена Славчева

Раздел VII

Мерки по прилагане

Чл. 60 Настоящият етичен кодекс има задължителен характер и спазването му е част от преките задължения, определени в длъжностната характеристика и в правилника за дейността на институцията.

Етичният кодекс е докладван и приет на ПС № .....от .....2022г.

На ПС присъства и г-жа Адриана Петрова – представител на Обществения съвет при ПГГСД «Николай Хайтов» гр. Варна.